

Framing met de dramadriehoek

Hoe stap je uit een narratief met een ongewenst kader?

“Burgers zouden er goed aan doen een cursus intellectuele zelfverdediging te volgen om zichzelf beter te beschermen tegen manipulatie en controle.”

Noam Chomsky (1928)

Je hebt altijd invloed

Communicatie is per definitie het beïnvloeden van elkaar middels taaluitingen. Of je nu informatie en kennis deelt, elkaar vragen stelt of argumenten uitwisselt, je gebruikt altijd je eigen denk- en referentiekaders. Deze kaders bepalen je woordkeus, vertelwijze, toon en wat wel en niet wordt ingebracht.

Kortom, iedereen gebruikt kaders – ofwel frames – om zaken op een bepaalde manier voor het voetlicht te brengen. Dit gebeurt in het dagelijkse leven veelal onbewust.

Tot zover geen vuiltje aan de lucht

In het vakgebied communicatie is framing een bewust communicatie-instrument en staat in zijn meest neutrale uitingvorm voor het tactisch inzetten van taal om een boodschap zo helder, aansprekend en overtuigend mogelijk over te brengen. Het bewust kaderen van een boodschap is een methode die vooral in de politiek, journalistiek en het publieke domein veel wordt gebruikt. Men plaatst feiten in een bepaalde context waardoor deze

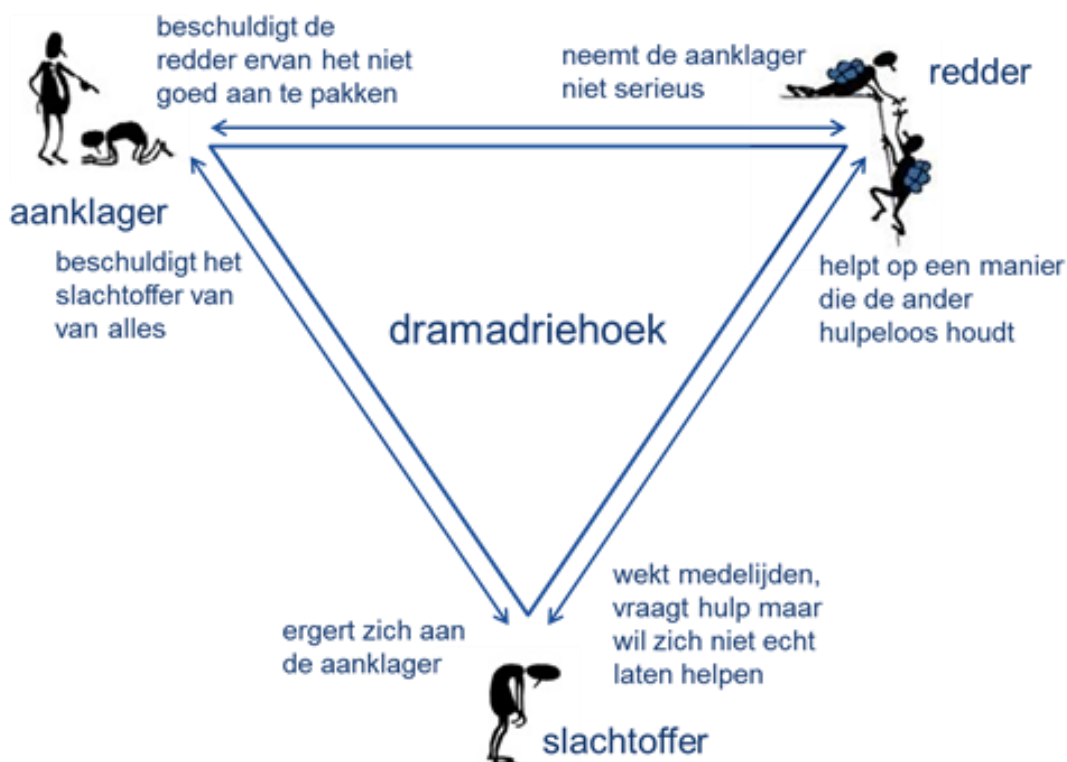
op een specifieke manier gewaardeerd worden. Frames bepalen de focus en trekken de aandacht.

Interpretatie is een persoonlijke zaak

Framing is niet per definitie verkeerd, immers ieder frame vertegenwoordigt één interpretatie van de werkelijkheid. Het is aan de ontvanger hoe deze de boodschap vervolgens interpreteert en al dan niet accepteert. Een stuk bewustwording over het gebruik van frames in de communicatie, de betekenis ervan en het al dan niet accepteren van het geschetste kader is hierbij wel van belang. Bij het lezen, luisteren en bekijken van nieuws en andere informatie ben je niet verplicht het narratief over te nemen. Inhoud en vorm zijn als het goed is, prima van elkaar te onderscheiden. Niet ieder argument, toon, woordkeus of stellingname hoeft aan te sluiten bij jouw visie, kennis en ervaring over het onderwerp. Het kan naast elkaar bestaan; “Laten we het eens zijn, dat we het oneens zijn.”

Het beïnvloeden van emoties is macht

Framing wordt echter steeds meer ingezet als overtuigingstechniek waarbij men het onderwerp een emotionele lading meegeeft. De gekozen ‘tone-of-voice’ wekt gevoelens op. Een veelgebruikt frame daarbij is de dramadriehoek: het onderwerp wordt zo gepresenteerd dat er een dader, een redder en een slachtoffer in voorkomt.

Door het thema in een dramadriehoek te plaatsen wek je emoties op zoals rechtvaardigheidsgevoelens, verontwaardiging of angst. Zeker als je als ontvanger van de boodschap in de slachtofferpositie terecht komt. Want als je in het verhaal ‘de klos’ bent, dan heeft dat per definitie effect op je emotionele gesteldheid. Je schrikt en er zijn gevoelens van angst, woede of machteloosheid. In de slachtofferpositie wordt er geen actieve oplossing van je verwacht, dus kies je meestal voor een ontwijkende of

afwachtende houding. Je kunt het immers niet zelf oplossen, maar hebt advies en hulp van een andere partij nodig. Het overkomt je en die machteloosheid voedt angst.

Wat is de dramadriehoek eigenlijk?

Het betreft een concept van de psychiater Stephen B. Karpman (1968) en komt uit de transactionele analyse (TA)¹, ontwikkeld door psychiater Eric Berne (1910-1970). De TA is zowel een persoonlijkheidstheorie als een systematische psychotherapie die bedoeld is voor persoonlijke groei en ontwikkeling.

Als startpunt gebruikt de TA het driedelige model van de ego-toestanden. Ieder mens heeft drie ego-toestanden in zich: de Ouder, het Kind en de Volwassene.

De TA gaat ervan uit dat we in onze communicatie transacties, ofwel boodschappen uitwisselen. Deze uitwisseling vindt plaats vanuit één van de ego-toestanden en zo sturen we meestal onbewust de reactie van de ander.

Ouder (O)

Vanuit de positie van de Ouder communiceer je boodschappen en uitspraken van de eigen ouders. Deze uitspraken zijn in de loop van de tijd vervormd tot overtuigingen, vooroordelen, waarden en normen.

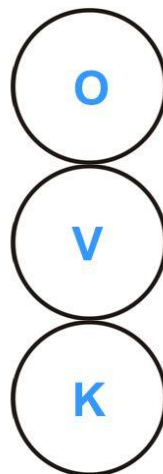
Volwassene (V)

In de positie van de Volwassene reageer je in het hier-en-nu (dus niet impulsief) en niet vanuit opgeslagen emoties, maar vanuit gelijkwaardigheid en respect. Dit biedt objectiviteit en zelfreflectie.

Kind (K)

De positie van het Kind bevat onze primaire reacties op gebeurtenissen zoals onze emoties en gedragingen.

Het structurele model van ego-toestanden

Ouder ego-toestand

Gedrag, gedachten en gevoelens overgenomen van ouders of ouderfiguren.

Volwassene ego-toestand

Gedrag, gedachten en gevoelens die een directe respons zijn op het hier-en-nu.

Kind ego-toestand

Gedrag, gedachten en gevoelens, vanuit de kinderjaren herhaald.

Binnen de ego-posities heb je effectieve en ineffectieve communicatie. In de afbeelding bovenaan blz. 4 zie je aan de linkerzijde de ineffectieve posities behorend bij de Kritische Ouder en het Rebellerend of Aangepast Kind. De effectieve communicatie vind je aan de rechterkant: de Voedende Ouder, de Volwassene en het Vrije Kind.

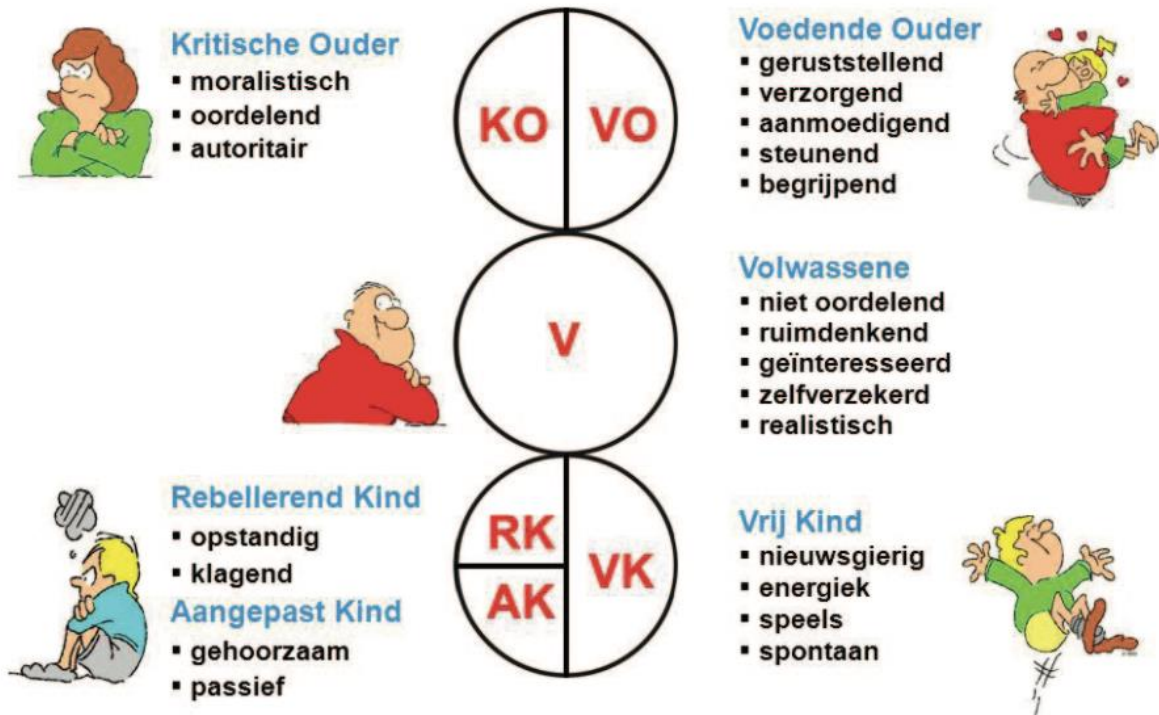
¹ <https://www.managementboek.nl/boek/9789066659360/transactionele-analyse-ian-stewart>

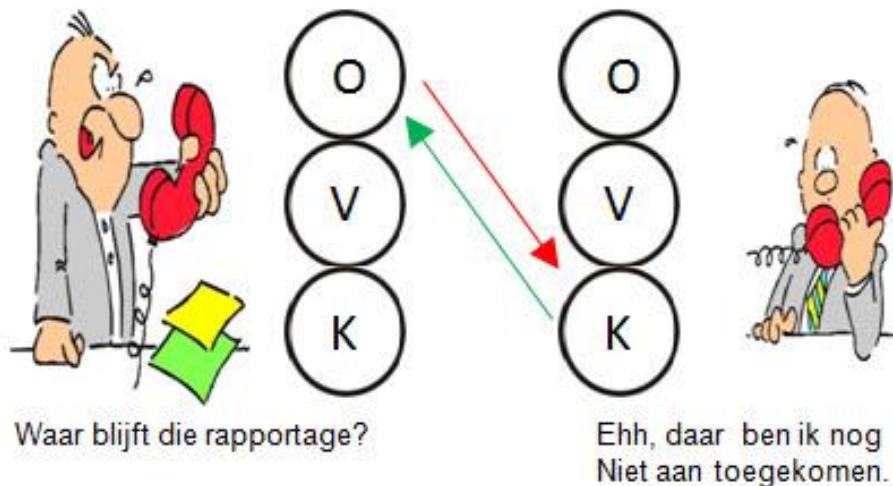
Ineffectieve positie als startpunt van chaos

En nu komt de dramadriehoek weer in beeld. Indien de zender van de boodschap communiceert vanuit één van de ineffectieve ego-posities, dan is er sprake van een ongelijkwaardige boodschap en kan het drama in gang gezet worden.

Het functionele model van ego-toestanden

Een herkenbaar voorbeeld is:

De linker collega roept op gebiedende wijs een vraag in de telefoon. Dit is vanuit de Kritische Ouderpositie want de vraag is vanuit een autoritaire houding gesteld. De rechter collega reageert vanuit het Aangepaste Kind, namelijk passief en gehoorzaam.

Wanneer men binnen het kader van de dramadriehoek vanuit de Ineffectieve Ego-posities communiceert dan ziet het er als volgt uit:

Aanklager

De Aanklager of dader is per definitie niet schuldig maar legt de moeilijkheden bij een ander neer. Kortom, deze rol neemt geen verantwoordelijkheid en verwacht dat een ander het oplost. De Aanklager communiceert vanuit zijn Ineffectieve Ouder of Kind.

Slachtoffer

Het Slachtoffer gedraagt zich hulpeloos uit angst en machteloosheid. Soms lokt hij hiermee reddersgedrag uit, soms wordt de rol van Aanklager geactiveerd. Het Slachtoffer communiceert vanuit de positie van het Ineffectieve Kind.

Redder

De Redder biedt ongevraagd hulp en creëert hiermee afhankelijkheid. Er wordt niet afgestemd en de verantwoordelijkheid wordt overgenomen. Dit bevordert de passiviteit van de ander en hiermee maakt de Redder zichzelf onmisbaar. De Redder communiceert vanuit de positie van de Ineffectieve Ouder.

Bewustwording als uitweg

Deze drie rollen van Aanklager, Slachtoffer en Redder worden binnen het frame van de dramadriehoek naar believen uitgewisseld. Ben je eenmaal in het frame 'gezogen' dan is het van groot belang je hier bewust van te worden en er zo snel als mogelijk uit te stappen. Het lastige met de dramadriehoek is namelijk dat zodra je erin zit en volgens de spelregels reageert, je onbewust het frame gaat bevestigen. Je kunt vaak niet meer goed beoordelen wat er aan de hand is omdat je onderscheidingsvermogen minder goed werkt binnen het frame, of dit nu in de rol van de Ineffectieve Ouder of van het ineffektieve Kind is. Bovendien vervaagt je verantwoordelijkheidsgevoel, los van welke positie je binnen het frame inneemt. Het narratief van de dramadriehoek is ook bedoeld, bewust of onbewust, om de spelers 'te gijzelen', ofwel vast te zetten en vast te houden binnen het frame. Het inzetten van de dramadriehoek als frame wordt gebruikt om mensen uit evenwicht te brengen, te beïnvloeden, onder controle te houden of afhankelijk te maken.

Hypothetisch voorbeeld ter bewustwording

En nu wordt het spannend, want wat er nu volgt is een gedachtenexperiment en is daarom binnen een kader geplaatst. Stel je neemt bovenstaande veelgebruikte methode om framing met de dramadriehoek boven tafel te krijgen ter harte en je houdt dit tegen het licht van het huidige narratief van de overheid over hoe wij als samenleving moeten omgaan met griepvirussen, corona in het bijzonder. Dan is dit een mogelijk scenario. De dader in dit verhaal is dan het zogenoemde gevaarlijke griepvirus. Als Redder presenteert de overheid zichzelf. Deze heeft besloten dat de mensheid alleen gered kan worden door het virus te laten verdwijnen door terugkerende vaccinaties. Het ontwikkelen van een goedwerkend vaccin kost normaal gesproken 5 tot 10 jaar. En tot die tijd, maar naar alle waarschijnlijkheid nog lang daarna, wordt de Redder in zijn rol ondersteund door samenlevingsbeperkende maatregelen. De mensheid in de rol van Slachtoffer is angstig en niet in staat verstandig met griepvirussen om te gaan en heeft bovendien een inferieur immuunsysteem. Het Slachtoffer is de complete burgerbevolking en eigenlijk een groot deel van de wereldbevolking, daar dit narratief als een olievlek over de wereld is gevloeid. Bijkomend effect is dat door de aanhoudende en steeds veranderende maatregelen zoals lockdowns, social distancing en gedragsbeïnvloeding je zelfs kunt spreken van een aan de mensheid opgedrongen cultuurshock².

De Redder is heilig

Het verhaal gaat verder. Ondanks de geschetste gevaren en doorgevoerde maatregelen is er een groep mensen, onder andere veel wetenschappers, die zich niet herkennen in het door de overheid geschetste narratief. Sinds de presentatie van dit verhaal begin 2020, 'bevechten' zij het frame van het gevaar van deze pandemie³, de dodelijkheid van het virus⁴ en de mensheid als slachtoffer. Daarentegen brengen zij naar voren dat de door de overheid ingevoerde maatregelen en vaccinaties als enige oplossing, juist zeer schadelijk zijn. Met wetenschap en feiten trachten zij op inhoud de verhalenverteller én de bevolking te overtuigen dat er geen sprake is van een inferieur immuunsysteem⁵, dat de groep getroffen en er niet anders uitziet dan de afgelopen tientallen jaren en dat de geproduceerde vaccins⁶ veel risico's kennen en er genoeg alternatieven⁷ zijn. Ze proberen met onderzoek aan te tonen dat juist de maatregelen en lockdowns overal in de wereld catastrofale effecten hebben op gezondheid en welzijn⁸. Feitelijk weerstaan zij het frame met de opgelegde rolverdeling en wijzen de overheid, met in haar kielzog gezondheidsorganisaties als OMT, RIVM en transnationale instituten als het WHO en WEF en de farmaceutische industrie, op diens werkelijke verantwoordelijkheid.

² <https://youtu.be/BFe4xnG6oRU?list=PLhYaluzjBLrp32Lg2JBI7mZBcdfADL1cb>

³ <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/draai-criteria-pandemie-terug.htm>

⁴ https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2020A02674

(Bijlage Presentatie de heer Van Dissel – RIVM, sheet 2)

⁵ (3) # 4 Afweer genoeg, ook zonder vaccin. College Pierre Capel - YouTube

⁶ (2) Frank Ruesink haalt het hele vaccinatieluchtkasteel uit de lucht in zijn nieuwste boek - YouTube

⁷ <https://cdn.lbryplayer.xyz/api/v4/streams/free/18-werkende-geneesmiddelen-tegen-covid/7846c75c47f9bb1043a4bd29ddc078f4e2041876/ed8d8d>

⁸ <https://www.erasmusmagazine.nl/2020/07/02/nederlands-coronabeleid-veroorzaakt-meer-leed-dan-het-voorkomt/>

Geen podium voor redelijkheid en verantwoordelijkheid

Even een stukje uitleg tussendoor. Binnen het frame van de dramadriehoek wordt er per definitie niet op inhoud en vanuit gelijkwaardigheid gecommuniceerd. En als je niet volgens verwachting reageert, dan wordt je aangeklaagd. Je moet en zal je rol vervullen in dit drama en het spel spelen; men zit gevangen en houdt elkaar gevangen. Bovendien worden de rollen naar gelang de onderlinge dynamiek vrijelijk uitgewisseld en binnen het frame kun je daar maar weinig invloed op uitoefenen.

Het is dus ook niet verwonderlijk dat de groep mensen die het narratief niet accepteren en de verhalenverteller duidelijk maken dat het frame niet klopt, al maanden structureel buiten het publieke debat én nieuws worden gehouden en gecensureerd⁹, geridiculiseerd¹⁰, gedebunkt¹¹ en gemarginaliseerd¹² worden. “Je moet gewoon doen wat je gezegd wordt en verder je bek houden; wij hebben een vijand te verslaan en je staat de redding in de weg!”¹³”

Struisvogelpolitiek

Terug naar het voorbeeld. Een andere, ook vrij grote groep mensen binnen het narratief van de overheid steekt spreekwoordelijk ‘de kop in het zand’, geeft zich angstig over aan het verhaal en wacht af in de beslotenheid van het persoonlijke leven. Het narratief dat in deze groep rond gaat is die van angst en onzekerheid. Zij willen zo snel mogelijk gered worden, roepen om maatregelen en oplossingen en laten deze volledig over aan de Redder, of helpen zelf actief mee omdat het opschuiven richting de rol van Redder een veel beter gevoel oplevert, dan alleen maar in angst af te wachten.

Deze rolbezetting is ook niet zo gek na ruim 30 persconferenties, noodverordeningen, opflitsende matrixborden langs alle wegen, dagelijkse onheilspellende beelden en oneliners op de televisie, continue updates van allerlei onduidelijk te herleiden cijfers op de radio, groots ingerichte teststraten, brieven van GGD en gemeente op je deurmat en mailbox, ontsierende felgekleurde looppijlen overal, desinfectiepalen bij elke ingang, een verstrekkende mondkapjesplicht en overal stille straten en gesloten winkels. “Al deze maatregelen die neem je niet voor niets, dan moet het wel erg zijn.” Op allerlei manieren wordt de angst gevoed, de onzekerheid gecontinueerd en de hulpeloosheid bevestigd zonder een duidelijke eindstreep of stip aan de horizon. En hierdoor wordt het narratief continu bevestigd, de dramadriehoek verstevigd en gaat het spel van angst en onderlinge afhankelijkheid door. Er wordt onderling zoveel emotionele druk uitgeoefend en zoveel angst aangewakkerd, dat er bij een groep kwetsbare mensen een Stockholmsyndroom¹⁴ in werking is getreden. Zij hebben zich totaal overgegeven aan het narratief en volgen blindelings hun gijzelnemer die tegelijkertijd Redder is, de naderende afgrond in.

Volwassen positie

Als je iets herkent in bovengenoemd scenario, al is het maar een klein onderdeel ervan, dan is het belangrijk ook nog de volgende vraag te stellen. Stel dat bovenstaand narratief

⁹ <https://www.blckbx.tv/videos/wybren-van-haga-verwijderd-van-linkedin-who-beinvloed-de-democratie>

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=FLoR2Spftwg>

¹¹ <https://www.ad.nl/binnenland/willem-engel-is-de-moderne-sekteleider-die-onze-samenleving-in-gevaar-brengt~a67e6b13/>

¹² [VIDEO: POLITIE aan de deur, vanwege een VIDEO!? — blckbx](#)

¹³ [\(2\) Rutte aan juichende voetbalfans: 'Gewoon je bek houden' corona, NOS, Eredivisie, Voetbal - YouTube](#)

¹⁴ <https://vitaalgezond.com/stockholmsyndroom/>

gehandhaafd blijft. Dat de achterliggende belangen, de enorme druk, de gigantische angst, de mogelijke voordelen en het eventuele gezichtsverlies te groot zijn en het frame zich daarom niet laat wijzigen. Dan blijven ‘social distancing’, angst en onzekerheid onze beschaving voor heel lang domineren. Dan kunnen we nooit meer zomaar op bezoek bij opa & oma in het verpleeghuis. Nooit meer een huiskamer vol visite. Nooit meer onbekommerd een arm van je gewaardeerde collega op je schouder bij het koffieapparaat. Nooit meer spontaan op straat een bekende knuffelen of kussen. Maar wel drones in je achtertuin, verplichte apps op je mobiel, vaccinatiepaspoort in je binnenzak en camera’s op iedere hoek van de straat die je handel- en wandel registreren. Nooit meer vrij en onbezorgd kunnen reizen. Nooit meer zonder vaccinaties kunnen kopen of verkopen. Nooit meer spontaan een kritische vraag kunnen stellen of een dialoog op inhoud voeren. Wel allerlei meldpunten waar je anoniem je medemens dient te verklikken. Geen informatievrijheid of vrijheid van pers meer, maar wel structurele censuur, verbanning, opsluiting en eenzijdige nieuwsgaring. Wat doe je dan? Wanneer kruip je uit je schulp en durf je weer vanuit eigen kracht om je heen te kijken naar wat er werkelijk gaande is?

“De wereld is een gevaarlijke plek om te leven, niet vanwege de mensen die kwaadaardig zijn, maar vanwege de mensen die er niets aan doen.”

Albert Einstein

Verantwoordelijkheid

Daar zit je dan. Je bent de dramadriehoek in getuimeld en je wilt er uit. Dat kan als je weer op eigen benen gaat staan en zelf verantwoordelijkheid neemt voor je leven. Het terugvinden van die verantwoordelijkheid begint vaak met het stellen van vragen. Vragen aan jezelf, maar ook vragen over het narratief waar je in terecht gekomen bent. Hier volgen een aantal van die vragen die in dit hypothetisch voorbeeld kunnen helpen.

Zijn wij als mensheid vanaf 2020 opeens slachtoffer van griepvirussen? Wat is een virus eigenlijk en hoe stel je dat vast¹⁵? Hoe werkt ons immuunsysteem¹⁶? Hoeveel ziekenhuizen, bedden en IC-plekken heeft Nederland eigenlijk¹⁷? Hoe komt het dat er in 2020 niet meer IC-plekken zijn gecreëerd en mensen opgeleid? Waarom heeft de maker van de PCR-test gezegd dat het niet geschikt is voor het meten van actuele besmettingen¹⁸? Wat betekent vals-positief eigenlijk? Waarom heeft de overheid een mondkapjesplicht ingevoerd terwijl de RIVM en de WHO blijven zeggen dat deze niet werken tegen virussen¹⁹? Heb ik wel een vaccin tegen virussen nodig²⁰? Waarom heb ik deze en nog veel andere vragen die door me heen zijn gegaan, nog niet uitgezocht? Waar was ik met mijn Hollandse nuchterheid? Heb ik me dan toch bang laten maken? Of vond ik het te lastig en bleef ik vasthouden aan de hoop dat de overheid het altijd beter weet en er voor de burgers is. Stel dát het narratief niet berust op waarheid, maar een realiteit vertegenwoordigt die ons niet dient, waren dan alle

¹⁵ [Bestaat SARS-Cov-2 wel? Waar is het bewijs dan? Patrick Savalle en Flavio Pasquino — blckbx](#)

¹⁶ [\(3\) Wat doet angst voor een virus met het immuunsysteem - YouTube](#)

¹⁷ [\(3\) Kabinet stop met blunderen en laat Nederland weer vrij! | 09-12-2020 - YouTube](#)

¹⁸ [Het PCR-doek valt' | Peter Borger en Jorn Lukaszczyk - Café Weltschmerz \(cafeweltschmerz.nl\)](#)

¹⁹ <https://meldpuntmondkapjes.nl/wp-content/uploads/2020/11/Verdiepingsdocument-Mondkapjes.pdf>

²⁰ [\(3\) Emeritus Hoogleraar in de Experimentele Immunologie Deel 1 - YouTube](#)

maatregelen niet nodig geweest? Hadden al die opgesloten ouderen en zieken niet alleen hoeven sterven? Hadden alle kinderen, jongeren en studenten gewoon naar school gekund? Hadden alle kanker-, hart- en vaatpatiënten geholpen kunnen worden? Hadden alle horeca- en MKB-ondernemingen kunnen blijven bestaan? Hadden alle (boeren)bedrijven gewoon hun voedsel kunnen produceren en exporteren waardoor er geen miljoenen arme mensen hadden hoeven sterven van de honger? Hadden we gewoon met elkaar traditioneel kerst en oud- en nieuw kunnen vieren?

Zo ja, ben ik dan bereid mijn realiteit bij te stellen, de cognitieve dissonantie van mij af te schudden en andere keuzes te maken?

Kortom, als het zo is dat we ons als bevolking in een ongewenst narratief bevinden, blijven we ons dan vastzetten in een verhaal van een alles bepalende overheid die ons moet redden van onze angst voor dood en ziekte? Laten we onszelf steeds verder in afhankelijkheid duwen of gaan we weer voor onszelf denken, voelen en handelen? Zijn we moedig genoeg om de verhalenverteller vriendelijk maar resoluut te bedanken voor het verhaal én het aan ons opgedrongen frame en durven we ons leven & gezondheid weer in eigen heft te nemen?

Een alternatief frame kan helpen zaken in perspectief te zetten. Daarom volgt nu één van de mogelijke alternatieven. Dit verhaal is naar eigen wens uit te breiden, bij te stellen en te herformuleren zodanig dat het past bij jouw beeld van een werkbare, vruchtbare en gezonde samenleving in balans²¹.

Alternatief narratief

‘Wij, mensen van de 21ste eeuw zijn niet bang voor de dood en weten dat iedere dag kostbaar is. Dat nabijheid, saamhorigheid en vertrouwen noodzakelijk zijn voor mentale, emotionele én fysieke gezondheid. Zonder wrijving geen glans en zonder ziekte geen gezonde, weerbare bevolking. Wij weten dat techniek en wetenschap prachtig is, maar ook dat het leven niet altijd maakbaar is. We omarmen het leven zoals het komt en hebben geen regering of transnationale organisaties nodig om over onze gezondheid en ons welzijn te beslissen. We geloven in onze eigen wijsheid, vertrouwen op ons lichaam en immuunsysteem en richten ons leven zo in dat dit bijdraagt aan ons persoonlijk en algemeen welzijn. Opvoeding & onderwijs is zo ingericht dat ieder kind wordt gezien en uitgedaagd en zich veilig kan ontwikkelen tot een gezonde, evenwichtige volwassene. We geloven in samenwerken en besturen vanuit soevereiniteit en gelijkwaardigheid en dat groter niet altijd beter is. Wij geloven in vrijheid, gelijkwaardigheid, heelheid en verbinding. Samen bouwen en samen besturen betekent respect voor pluriformiteit, inspraak voor iedereen en ruimte voor de minderheidsstem.’²²

Eindconclusie

Nog één keer terug naar het hier-en-nu. Het is van groot belang te beseffen dat een narratief met een frame waarin (groepen) mensen tot slachtoffer, aanklager, dader of redder worden gemaakt, bij voorbaat is gedoemd te mislukken. Het bovenstaande hypothetische voorbeeld heeft dit verduidelijkt. Het is een kwestie van tijd tot één van de spelers of groep binnen een rol stopt volgens de opgelegde spelregels te spelen en terug

²¹ <https://www.scheltema.nl/boek/?authortitle=marja-de-vries/samenlevingen-in-balans-9789020211245>

²² <https://www.managementboek.nl/boek/9789462763685/deep-democracy-jijske-kramer>

in de eigen kracht en Volwassen positie gaat staan en vandaaruit keuzes gaat maken. Dan stopt het drama vanzelf en valt het frame uit elkaar. Goedschiks, of kwaadschiks. En ik bid dat we in staat zijn om dit frame in gezamenlijkheid te ontmantelen, dat we met elkaar de moed vinden om het samen te ontrafelen en op te ruimen, we onze lessen kunnen leren met én van elkaar en dat het niet zo lang door ettert dat het alleen nog met geweld uit elkaar kan klappen.

Nota bene

De oplettende lezer heeft vast geconstateerd dat ik mij vrijelijk heb bediend van woorden en zinsneden die als frame gelezen kunnen worden. En ja, dat heb ik expres gedaan. Het is een combinatie van het willen uitlokken van een reactie (voel je hoe dat werkt als er op je emoties wordt gespeeld?), een stukje opstandigheid en ook wel een gebrek aan geduld. Ik weet het, niets menselijks is mij vreemd; ik ben ook maar oprecht verbijsterd en kan niet wachten tot we echt met elkaar in gesprek gaan, samen een gulden middenweg vinden en met elkaar onze samenleving weer gaan opbouwen in plaats van het voor onze ogen te laten afbreken. (Rom.13: 11-12)

Esther Hoek-Vroklage, Tekstbureau Blanche-Fleur, 22-01-2021
